

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Viitasaaren kaupunki	Tiina Honkanen	tiina.honkanen@viitasaari.fi	4.12.2017	Kaupunginhallitus

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maaseudulla ei välttämättä ole valinnanmahdollisuuksia, joten palvelujen saatavuuden ja valinnan mahdollisuuksien yhdenvertaisuus suhteessa suurempiin kaupunkeihin ei tällöin toteudu. Mikäli uusia yrityksiä kuitenkin syntyy, lisää se kuntalaisten mahdollisuuksia hyödyntää valinnanvapauttaan. Väestön terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisessa ennalta ehkäisevillä palveluilla on suuri merkitys, jota uudistuksessa ei saa unohtaa. Kustannusten kasvun hillitsemisessä on huomioitava investoinnit mahdollisiin tietojärjestelmiin, jonka perusteella kustannusten kasvun hillitseminen vuoteen 2029 mennessä ei välttämättä toteudu, mutta sitä on kuitenkin tavoiteltava.

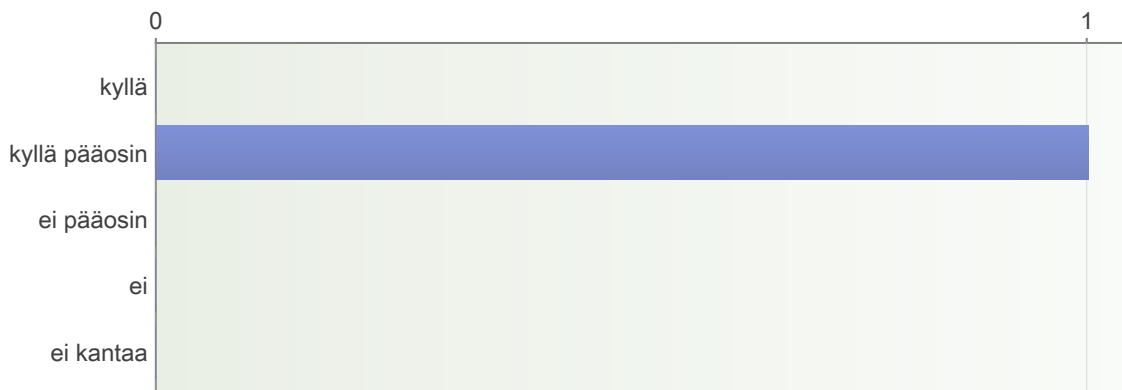
Lakiin on kirjattu velvoite asiakkaalle laadittavasta asiakassuunnitelmasta. Kaikki palveluntuottajat ovat velvollisia toteuttamaan asiakassuunnitelmaa. Tämä sitouttaa toimijat tiiviiseen yhteistyöhön asiakkaan asioissa. Integroidun suunnittelun ja yhteistyövaateen myötä vaikutetaan nykyjärjestelmän pirstaloitumiseen ja toiminnan hajanaisuuteen. Tämä tulee huomioida myös uudessa mallissa. Parhaimmillaan yhteissuunnittelulla voidaan vähentää paljon palveluita käyttävien palveluja käyttävien asiakkaiden määrää ja kaventaa terveys- ja hyvinvointieroja.

Toimiva asiakassuunnitelma vaatii toimivia yhteiskäyttöisiä tietojärjestelmiä. Lisäksi vaaditaan vahvaa palveluohjausta, sillä heikoimmassa asemassa olevat eivät välttämättä pysty hyödyntämään kaikkia palveluita ja tekemään valintaa itsenäisesti.

Huomioitava myös on, etteivät liikenneyhteydet kunnan sisällä välttämättä toimi siten, että kyläkunnilta liikkuminen taajamaan onnistuisi ja siten palvelut olisivat saavutettavissa. Isompiin kaupunkikeskuksiin julkiset yhteydet voivat toimia paremmin.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kaikki eivät kykene valitsemaan, jolloin asiakasohjauksen merkitys korostuu entisestään. Vaikutusmahdollisuudet paranevat alueilla, joilla on todellisia valinnanmahdollisuuksia olemassa. Maaseutupaikkakunnilla sen sijaan on epätodennäköistä, että valinnanvapautta voitaisi sen todellisessa merkityksessä hyödyntää.

Uudistus ei kuitenkaan saa luoda mallia, jossa asiakas määrittelee itse tarvitsemansa palvelut tai hoidon, vaan hoidon- ja palveluntarpeen arvioinnin tulee toteutua ammattilaisten toimesta asiakkaan hakeutuessa palveluihin. Lainvalmistelussa tulee lisäksi huomioida, että palveluiden piirissä on runsaasti henkilöitä, jotka eivät ole kykeneviä itsenäiseen päätöksentekoon tai valintaan. Päätöksenteon tueksi tuleekin olla tarjolla kattavasti selkeäkielistä tietoa ja neuvontaa muun muassa eri tuottajien toiminnasta sekä hoidon ja palvelun laadusta.

Täsmennettävä olisi sitä, kuka tai mikä taho antaa asiakasohjausta, jotta ei tulisi päällekkäisiä toimintoja.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

8. Vapaamuotoiset huomiot.

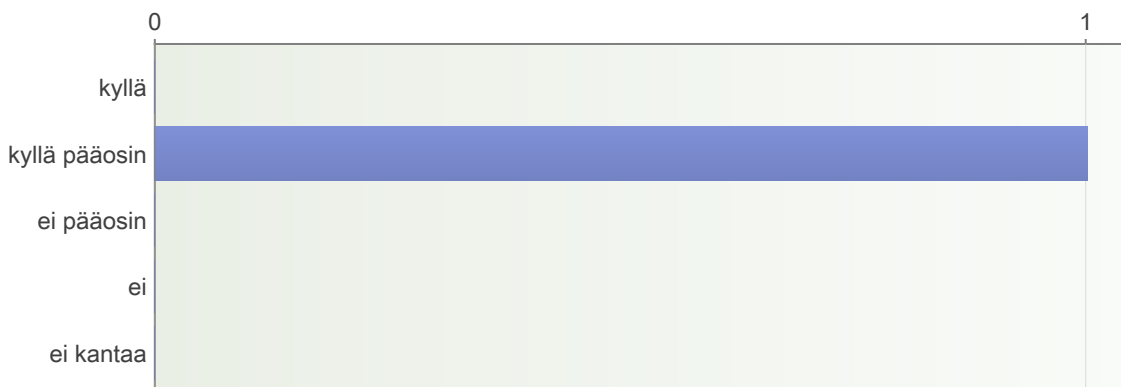
Vastaajien määrä: 1

- Lakiesitys ei takaa sitä, että kaikissa kunnissa valinnanmahdollisuuksia on, jolloin ainoaksi vaihtoehdoksi voi jäädä maakunnan liikelaitos. Mikäli asiakas ei ole tyytyväinen liikelaitokselta saamaansa palveluun, eikä muita valinnanmahdollisuuksia ole, hän ei tosiasiallisesti voi käyttää valinnanvapauttaan ja listautua muun tuottajan asiakkaaksi puolen vuoden kuluttua. Asiakasohjauksella on merkittävä rooli, jotta asiakkaan omaan tilanteeseen sopiva palveluntarjoaja voidaan löytää. Erityisen tärkeää on huomioida myös tietojärjestelmien ja tietoliikenneyhteyksien saattaminen sellaiseen kuntoon koko valtakunnassa, jotta omaehtoinen palveluiden vertailtavuus onnistuu.

Asiakkaan kyky hahmottaa maakunnan palveluvalikoimaa sekä omia valintamahdollisuuksiaan voi vaikeuttaa hänen päätöksentekoaan sekä hakeutumista sopiviin palveluihin. Eri toimijoiden toteuttamalla asiakasohjauksella on kuitenkin tulevassa mallissa edelleen merkittävä rooli.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

10. Vapaamuotoiset huomiot.

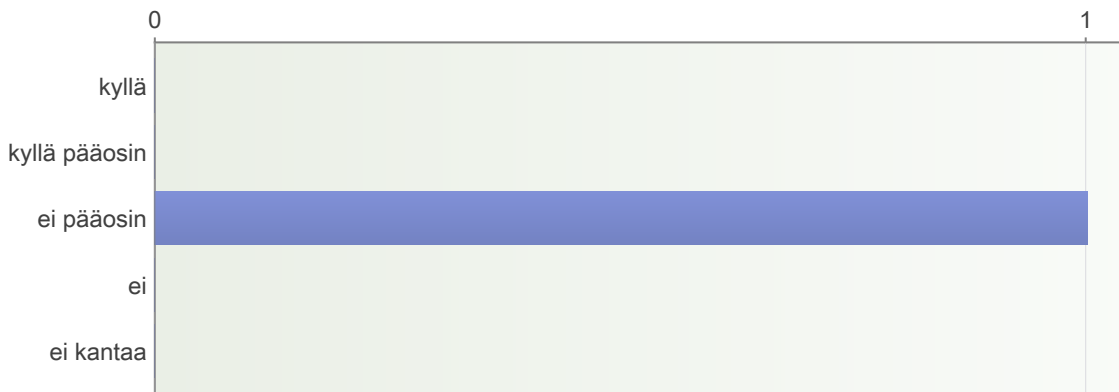
Vastaajien määrä: 1

- Tavoiteltu monituottajuus voi aiheuttaa haasteita palveluintegraation osalta sellaisilla asiakkailla, joilla on laaja-alaisia palvelutarpeita. Tällaisten asiakkuuksien tunnistaminen ei aina ole helppoa, eikä myöskään tilanteeseen puuttuminen. Henkilökohtaisella budjetoinnilla voidaan osittain vastata tähän tarpeeseen, mutta sen käyttö edellyttää sitoutumista asiakkaalta oman tilanteensa edistämiseen.

Maakunnassa tulee olla määriteltyinä yhteiset hoito- ja palveluprosessit kaikille toimijoille yhtenäisten palveluketjujen varmistamiseksi. Prosessien tulee olla yhteisesti määriteltyjä sekä läpinäkyviä, jotta integraatio voi aidosti toteutua.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

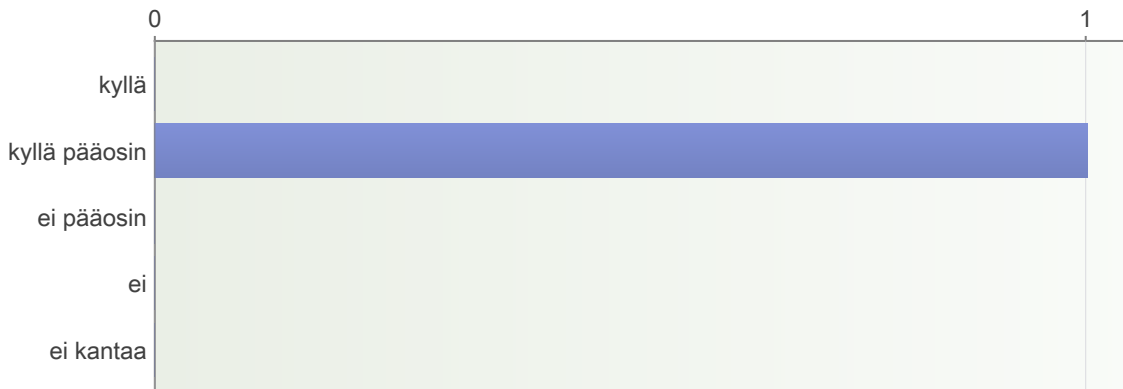
- Osaamisen yhteensovittaminen on mahdollista palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä, mutta se ei tapahdu kuitenkaan hetkessä. Yhtenäinen tietojärjestelmä edesauttaa integraation toteutumista, mutta tällä hetkellä yhtenäinen tietojärjestelmä näyttää erittäin haasteelliselta saavuttaa. Yhtenäinen asiakassuunnitelma on pohjana eritasoiselle integraatiolle. Lakiesityksen asteittainen voimaantulo mahdollistaa osaltaan myös uuden yhteistyötapojen ja – käytäntöjen opettelua ja omaksumista. Huomioitava on myös kunnissa olemassa olevat yhteistyökäytännöt kuntiin jääviin palveluihin, kuten sivistystoimeen.

Yhteistyö maakunnan ja peruskuntien välillä esimerkiksi oppilashuollossa on kokonaisuus, johon tulee laatia valtakunnallista ohjeistusta asiakkaan tiedonkulun ja palvelupolun toteuttamiseksi. Hyvinvointia ja terveyttä edistäviä palveluita (esimerkiksi ikäihmisten päiväkeskustoiminta tai varhaiskasvatuksen ja opetuksen rajapinnat) tulee suunnitella yhteisesti maakuntien ja kuntien sekä eri toimijoiden välillä sekä varmistaa keskinäinen tiedonkulku. Palveluiden rajapintoihin tulee kiinnittää huomioita ja yhteiskehittämiselle pitää luoda maakunnassa uudenlaisia malleja.

Pitkälle kehitettyjä toiminnallisia integraatioita tulisi voida toteuttaa jatkossakin; esimerkiksi pienissä kunnissa on jo luotu yhteistyömalleja sosiaali- ja terveydenhuollon kesken, jotka toimivat käytännön työssä asiakkaan parhaaksi.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

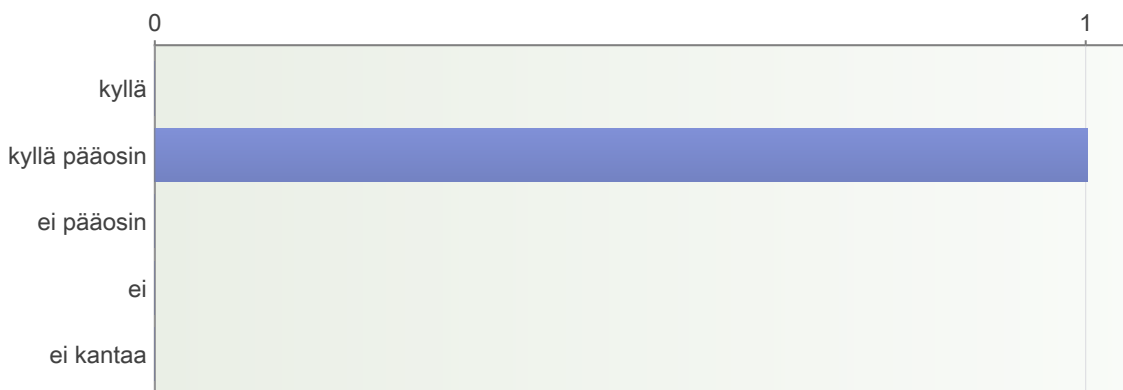
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- -

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

16. Vapaamuotoiset huomiot.

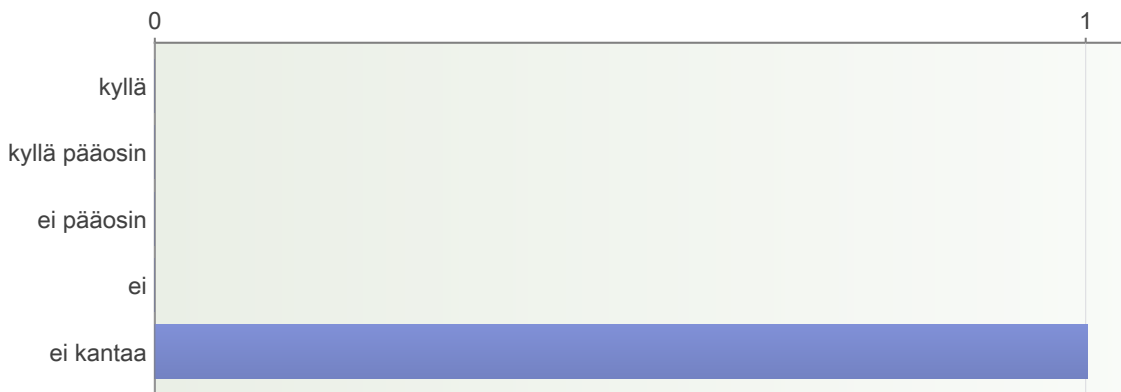
Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapausjärjestelmä luo mahdollisuuden uuden yritystoiminnan syntymiseen asiakkaiden valinnan ja siitä syntyvän mahdollisen kilpailutilanteen myötä. Palveluiden odotetaan kehittyvän ja monipuolistuvan valinnanmahdollisuuden myötä, tämä olisi toivottava kehitys myös maaseutukunnissa.

Lainsäädäntö haastaa kaikkia toimijoita toimintatapojen uudistamiseen sekä palveluinnovaatioiden kehittämiseen.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

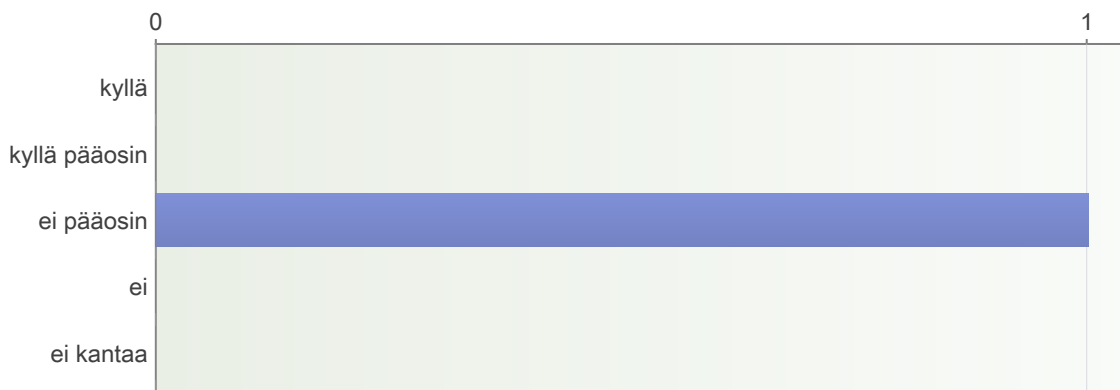
- Näyttää hyvin epätodennäköiseltä, että kustannusten kasvun hillintää ainakaan alkuvuosina saavutettaisi.

Kustannusten mahdollinen nousu lakiluonnoksen mukaisen valinnanvapauden käynnistyessä on toiminnan ensimmäisten vuosien osalta huomioitava maakuntien rahoituksessa.

Olisiko rahoitusjärjestelmän uudistaminen riittänyt "sote-uudistukseksi"; olemassa olevaa olisi voitu näin ollen kehittää edelleen ja rahoituskin olisi samalla selkiytynyt.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveyspalveluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Luku turvaa osaltaan palveluverkon laajuutta sote-keskusten osalta, mutta ei takaa välttämättä palveluiden yhdenvertaista saavutettavuutta.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palveluvalikoima on sisällöltään ja laajuudeltaan liian suppea, koska siihen ei kuulu laajasti suun terveydenhuoltoa, vaikka muita erityisaloja onkin huomioitu hyvin. Huolenaiheena on suun terveydenhuollon irtaantuminen muusta terveydenhuollosta erilliseksi yksiköksi.

Sote-keskuksen palveluvalikoimassa oleva sosiaaliohjaus ja -neuvonta tulee määritellä valtakunnallisesti yhtenäisesti.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- ks kohta 9 b

Laissa tulee vielä määritellä tarkemmin, mitkä laboratorio- ja suun röntgentutkimukset (kuvantamispalvelut) kuuluvat suoran valinnan palveluun.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

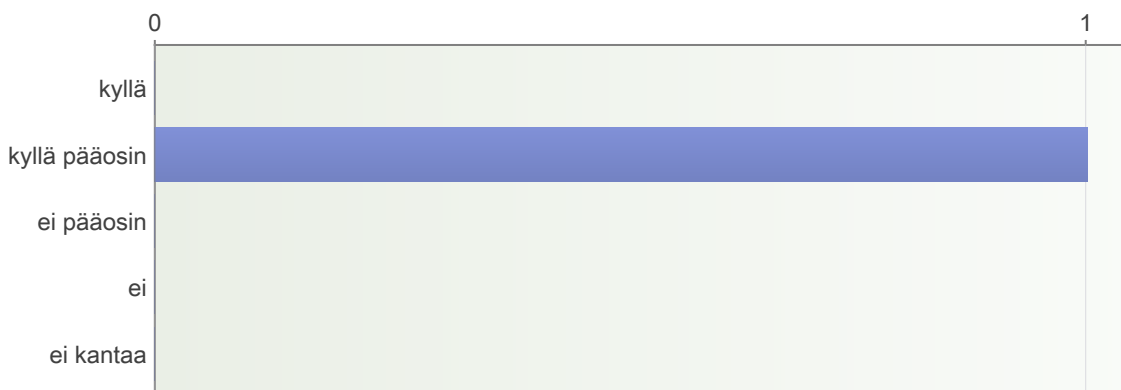
Vastaajien määrä: 1

- Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?
Neuvolapalveluiden osalta kaivataan selkiyttämistä; jääkö maakunnan päätettäväksi kuuluvatko suoran valinnan piiriin vai eivät.

Laki jättää maakunnille tulkinnan siitä, mitkä ovat maakunnan erityistarpeet sote-keskuksessa tarjottavien erikoisalojen konsultaatioiden sekä avovastaanottopalveluiden laajuuden osalta. Tämä lisää maakunnan itsehallinnollista päätösvaltaa, mutta jättää samalla ristiriitatilanteet maakuntien ratkaistavaksi.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

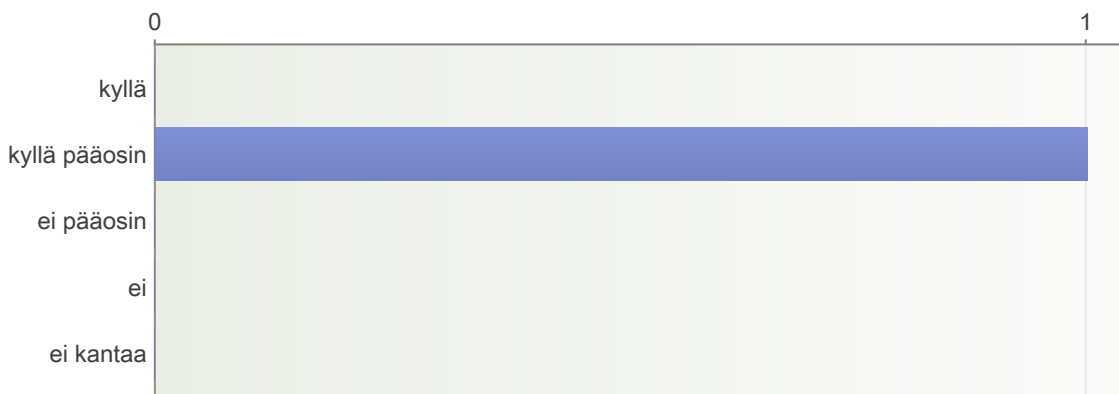
28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?
Neuvola- ja kouluikäisten hammashuollon olisi hyvä kuulua osaksi suoran valinnan palveluita. Nyt käsillä olevassa luonnoksessa maakunta tekee päätöksen palveluiden tuottamisesta. Tavoitteena tulisi olla, että esim. koko perheen hammashuolto voitaisiin toteuttaa samassa paikassa.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

30. Vapaamuotoiset huomiot.

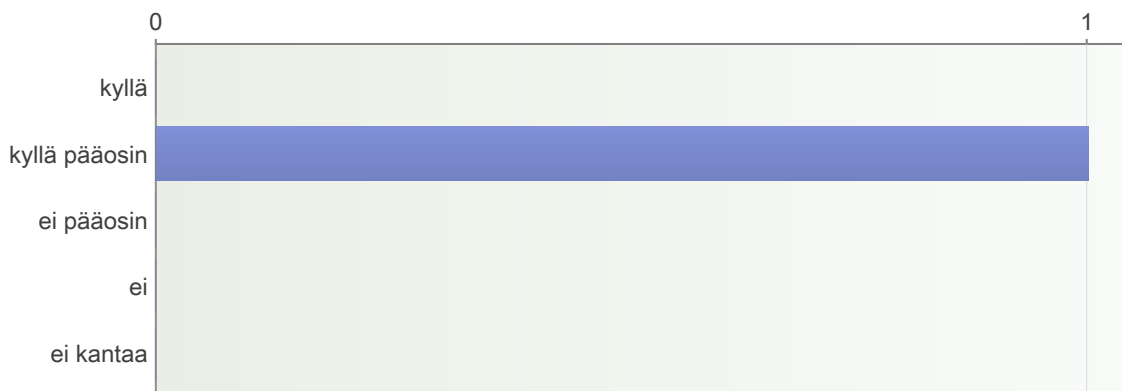
Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan liikelaitoksen sosiaalihuollon konsultaatioita antava ryhmä; ilmeisesti maakunnan päätettäväksi jää, onko ryhmän tarpeen olla liikkuva ja kuinka monta tällaista ryhmää maakunnan alueelle on järkevä perustaa.

On hyvä, että laissa edellytetään sosiaalipalveluiden tuomista liikelaitoksesta osaksi sote-keskuksen palveluita. Tehtävänjakoa sote-keskuksen ja liikelaitoksen välillä on kuitenkin vielä selkiytettävä mm. konsultaatiopalveluita tarjoavan ryhmän ja sosiaaliohjauksen ja -neuvonnan tehtävienjaon osalta.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

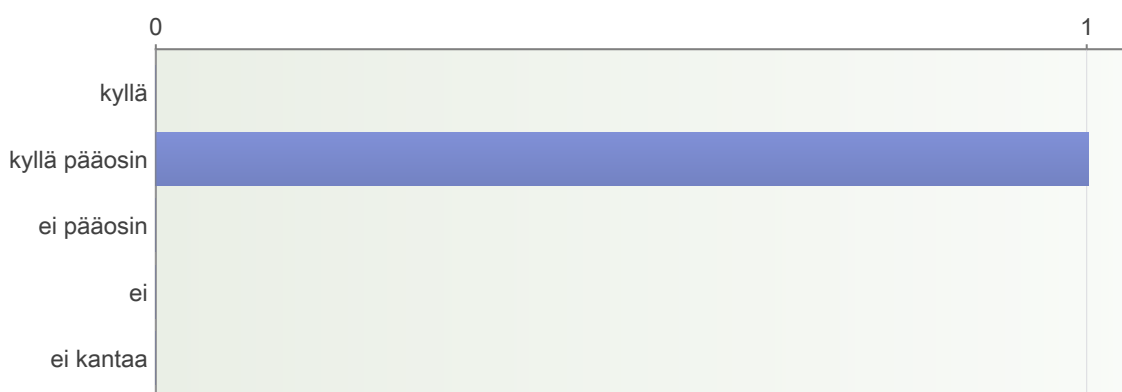
32. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- -

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

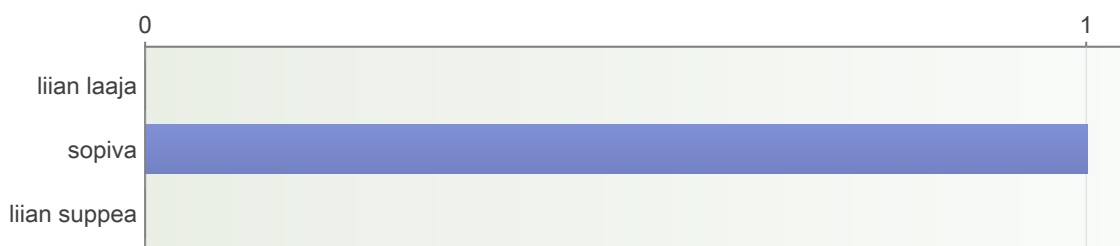
34. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiin on kirjattu epäselvästi kirjaukset palveluyksiköistä ja niihin liittyvistä toimipisteistä. Laissa tulee kirjata selkeämmin, mitä tarkoittaa kuntalaisen mahdollisuus valita palveluyksikkönsä, sillä palveluyksikkö ei aina ole fyysinen toimipiste vaan laajempi palvelukokonaisuus, jota tuotetaan eri toimipisteissä.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

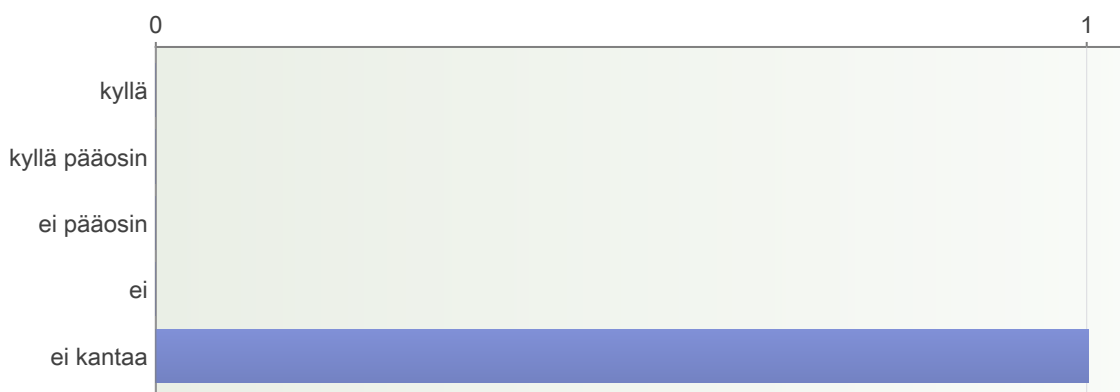
36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

-

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

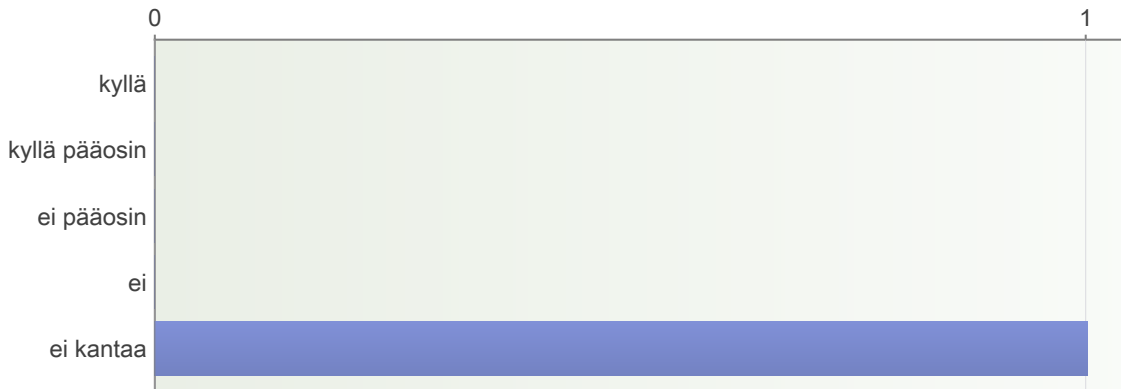

38. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

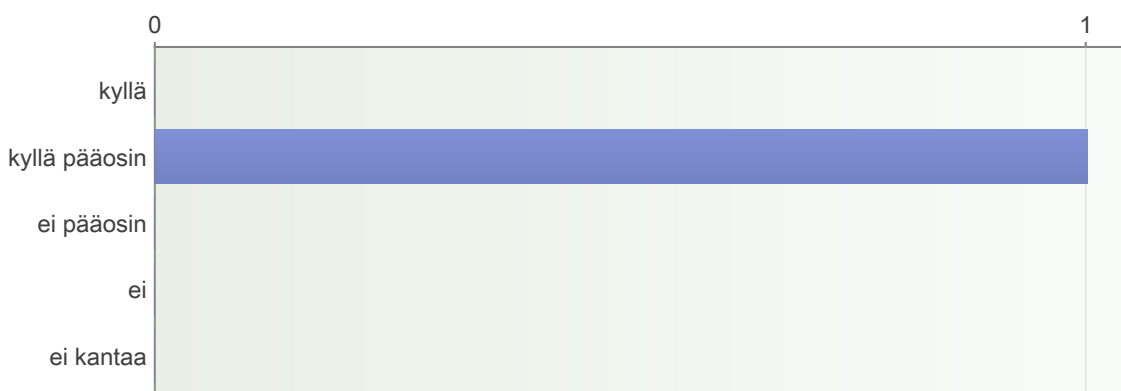

40. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

42. Vapaamuotoiset huomiot.

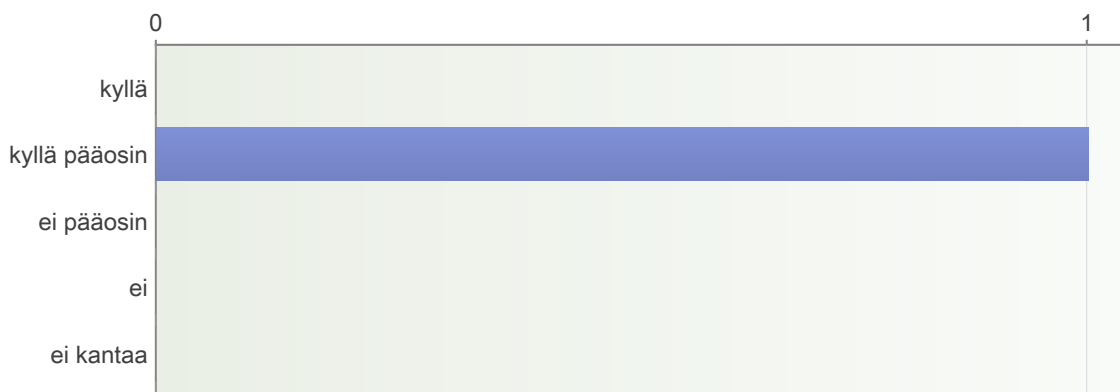
Vastaajien määrä: 1

- Suun terveydenhuollossa proteesien korjaus näyttäisi kuuluvan suoran valinnan piiriin, mutta proteesien tekeminen sen sijaan hankittaisiin asiakassetelillä. Erikoishammasteknikot näkyisivät unohtuneen kokonaan; he voivat tehdä korjauksia suoraan asiakkaalle. Proteesin korjaus ja uuden tekeminen tapahtuvat usein yhtä aikaa, jolloin toisen kuuluminen suoran valinnan piiriin ja toisen asiakassetelille tuottaa käytännön hankaluuksia. Näin ollen suun terveydenhuollon näkökulmasta asiakassetelillä tulisi voida hankkia sekä proteesien korjaukset että uudet proteesit.

Asiakkaan oikeuksien ja aseman kannalta keskeistä on se, että asiakassetelillä tuotettavissa palveluissa asiakasmaksut ovat yhtenäiset. Asiakkaan oikeuksien kannalta on oleellista myös se, että asiakas voi kieltäytyä asiakassetelistä ja saada palvelut maakunnan liikelaitokselta.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

44. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelituottajien sopimusohjaus sekä eri palveluntuottajien valvonta antavat järjestäjälle työkaluja tuotannon ohjaukseen. Valvonnan toteuttamiseksi tiedonkulku eri toimijoiden välillä on taattava.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

46. Vapaamuotoiset huomiot.

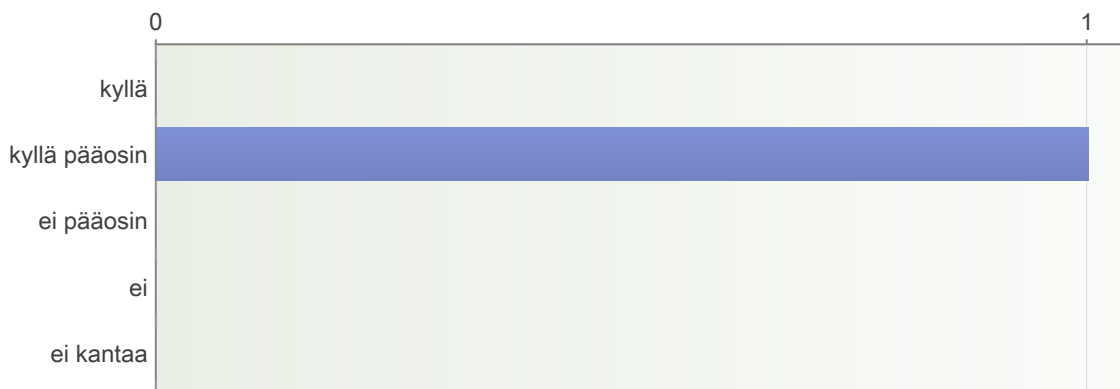
Vastaajien määrä: 1

- Asiakas voi myös tuettuna olla mukana suunnittelemassa ja hankkimassa palveluitaan.

Henkilökohtaisen budjetin palveluiden tuottamisen osalta pitää kuitenkin turvata myös järjestöjen ja muiden toimijoiden mahdollisuus toimia palveluntuottajina.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

48. Vapaamuotoiset huomiot.

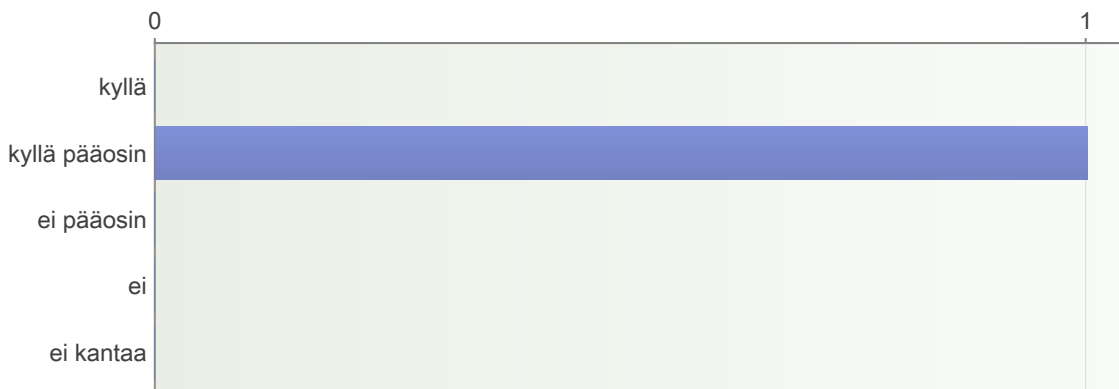
Vastaajien määrä: 1

- Asiakassuunnitelmassa tulee olla huomioituna sekä sosiaali- että terveydenhuollon näkökulmat, jotta integraation toteutuminen mahdollistetaan.

Asiakassuunnitelman pohja sekä kirjattavat tiedot pitää määritellä valtakunnallisesti yhteneväiseksi ja tiedonkulku sekä kirjaaminen eri toimijoiden välillä tulee varmistaa.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

50. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Laissa mainitut 'taloudellinen kantokyky' ja 'palvelutuotannon vakaus' eivät ole palveluntuottajien osalta riittävän tarkkoja kriteereitä ja jättää näissä tarkemman tulkinnan maakunnalle.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

52. Vapaamuotoiset huomiot.

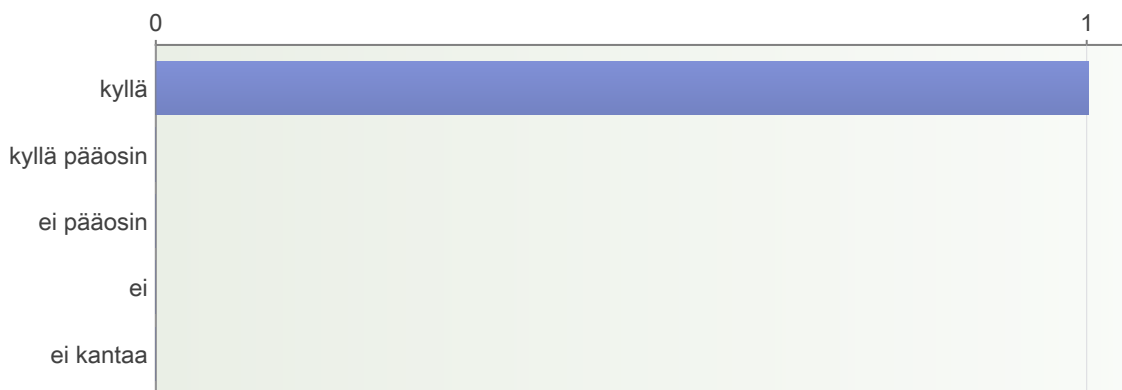
Vastaajien määrä: 1

- Maakunnalle annetaan näin ollen mahdollisuus asettaa sellaisia ehtoja palveluntuottajille, jotka mahdollistavat palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden ja ottavat huomioon maakunnan erityispiirteet.

Järjestäjän tulee organisoida valvontaorganisaatio maakunnassa toimivan palveluntuotannon yhdenmukaisen laadun ja toiminnan sopimuksenmukaisuuden valvontaan.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

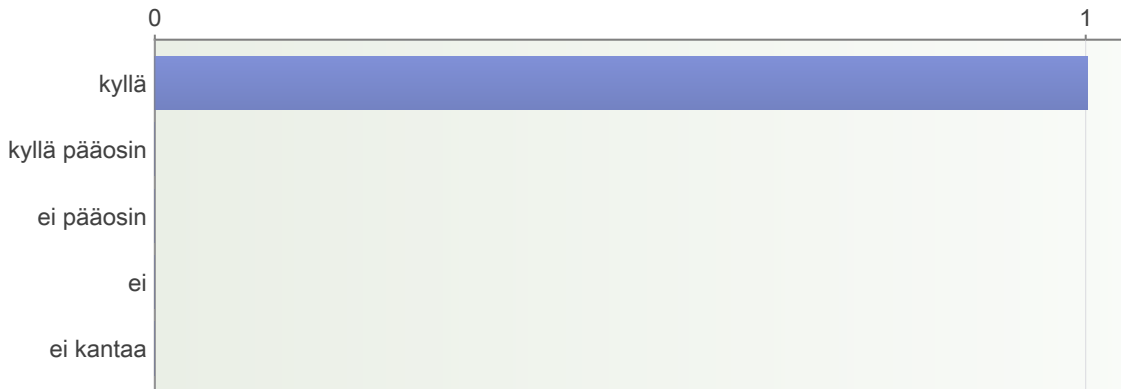

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

56. Vapaamuotoiset huomiot.

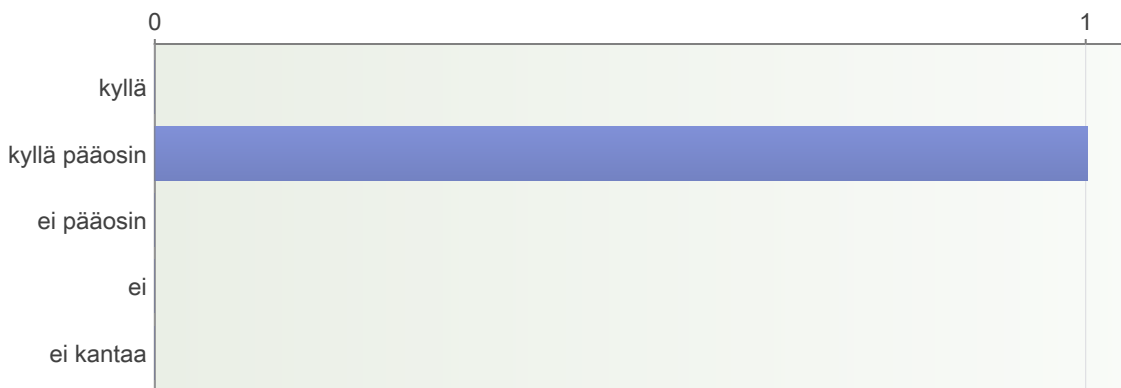
Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksen 9 luvun säännökset tukevat osaltaan pienten yrittäjien toimintaedellytyksiä. On hyvä, että vastuu yksittäisen asiakkaan palveluista on suoran valinnan osalta yhdellä toimijalla. Tämä kannustaa vastuutahoa valvomaan alihankkijoidensa palvelun laatua.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

58. Vapaamuotoiset huomiot.

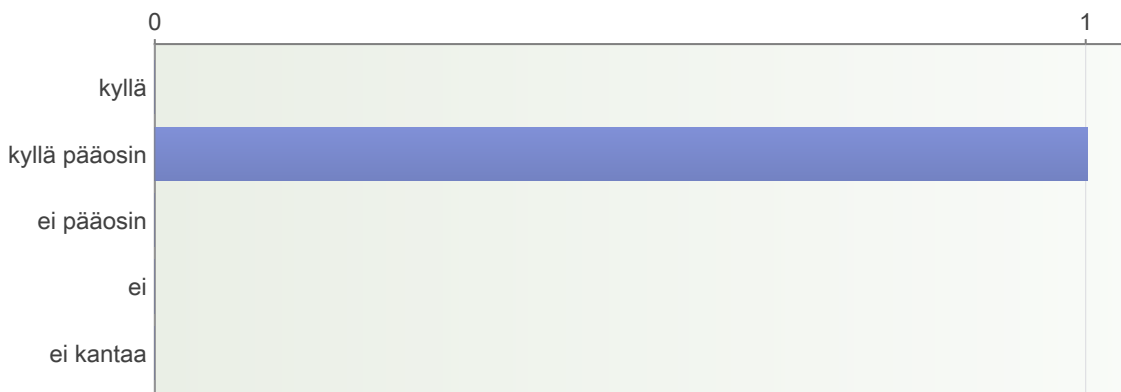
Vastaajien määrä: 1

- Jos maakunta maksaa palveluntuottajalle korvaukset suoran valinnan palveluista siltä ajalta, kun palveluntuottajalla on ollut vastuu asiakkaan palvelujen tuottamisesta, onko vaarana, että asiakkuus tulee jatkumaan ilman todellista perustetta?

On hyvä, että kiinteän korvauksen suuruutta määritettäessä maakuntien on noudatettava kansallisia tarvetekijöitä sekä painokertoimia. Näin varmistutaan siitä, että korvausperusteet ovat yhdenmukaiset eikä maksun määräytymisen yleisistä perusteista synny epäselvyyttä.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

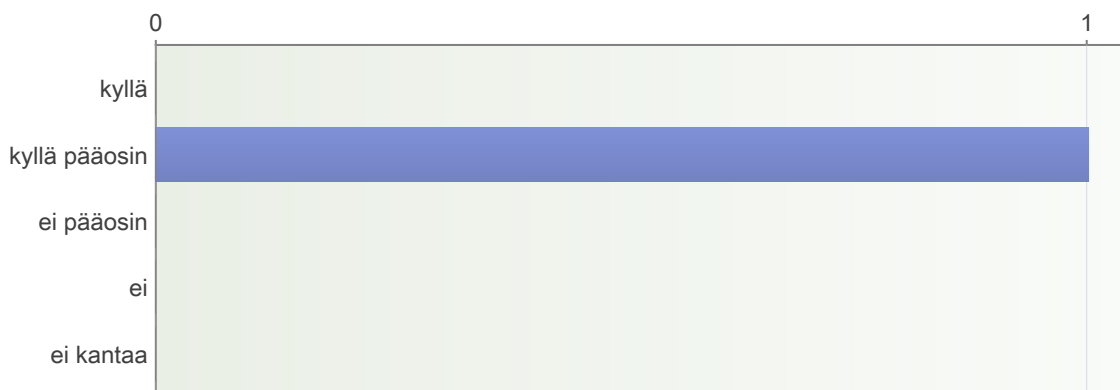
60. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnos antaa maakunnalle riittävän jouston korvauksien rakenteen osalta mahdollistamalla mm. alueelliset painotukset sekä kannustinperusteisen korvauksen. Epäselvää on, mahdollistaako luonnos sanktiomallin soveltamista kannustinperusteiden rinnalla. Tämä tulee tarkentaa jatkovalmistelussa.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

62. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

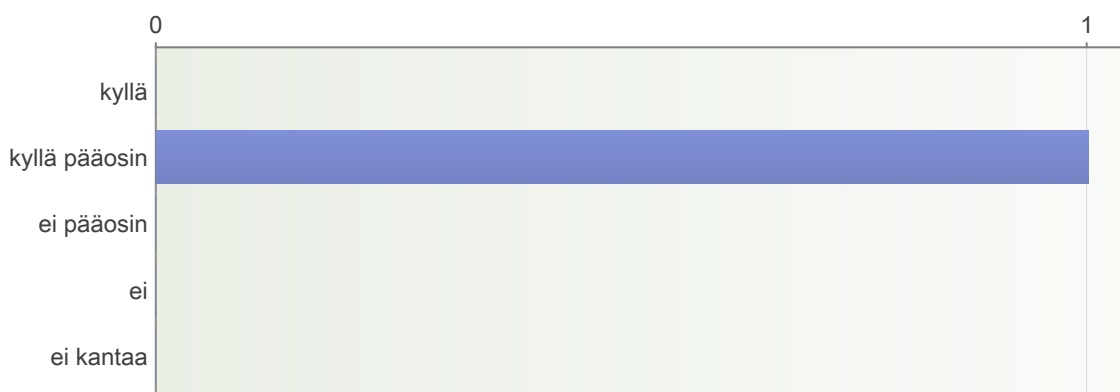
- Säännökset eivät itsessään vielä turvaa yhdenvertaisia toimintaedellytyksiä. Yhdenvertainen ansaintalogiikka (esimerkiksi asiakkaista maksettava kapitaatiokorvaus) on tarkoituksenmukainen, mutta haastaa julkisen palveluntuottajan erityisesti käytössä olevien työehtosopimusten joustomahdollisuuksien osalta.

Erilaiset eläkejärjestelmät julkisen ja yksityisen sektorin kesken tulee ottaa valmistelussa huomioon, kun niitä asetetaan "samalle viivalle"; siirtymäaika mahdollistaisi yhtenäisiin laskentaperusteisiin siirtymisen.

Tärkeää on myös huomioida sairastavuusindeksit, jotka joissakin kunnissa voivat olla hyvinkin korkeita

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

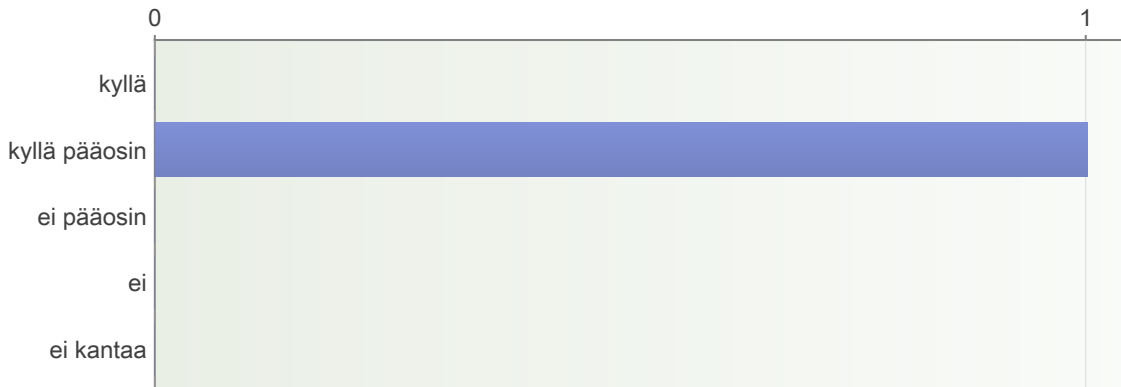
64. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Henkilökohtaisen budjetin ja asiakassetelien käyttöönoton aikataulun pitää olla sama.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

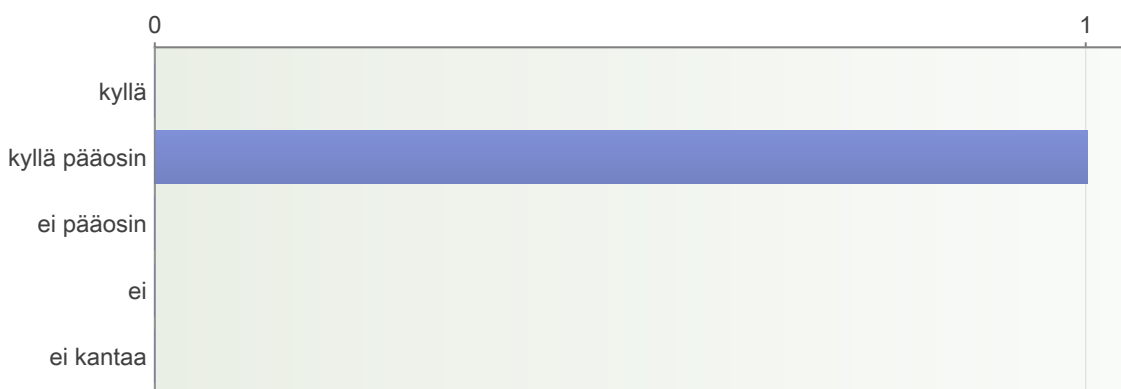
66. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaiden listautumisen asteittainen eteneminen on perusteltua ja mahdollistaa muutoksessa hyvän asiakasohjauksen sekä julkisen toiminnan sopeuttamisen muutokseen. Aiheuttaako kuitenkin asteittainen laajentaminen sekaannusta palveluntuottajissa ja asiakkaissa?

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

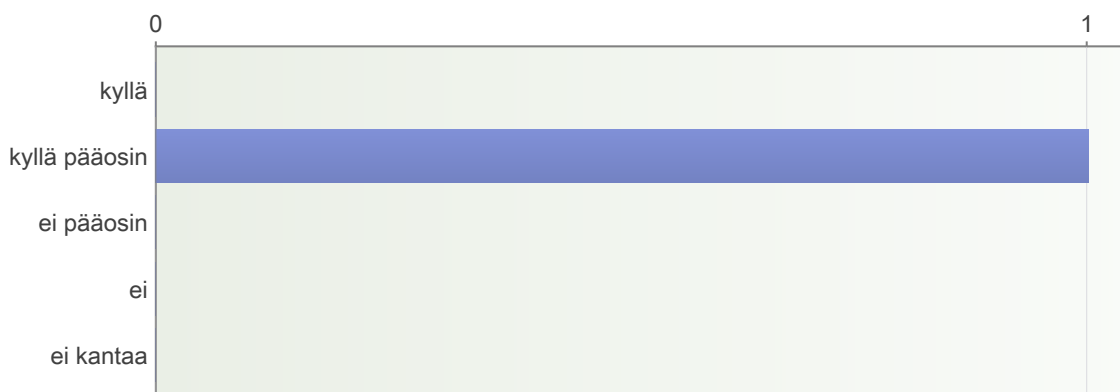
68. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suunhoidon yksiköiden toiminnan tulisi käynnistyä yhtä aikaa sote-keskusten toiminnan kanssa

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

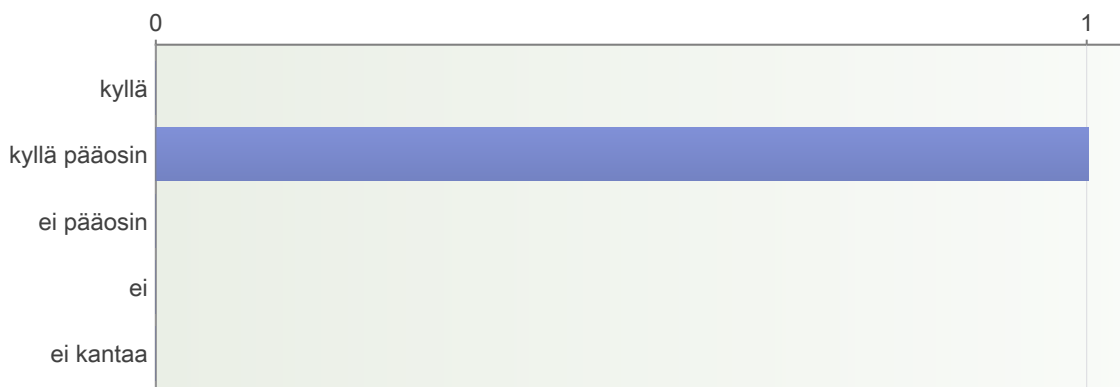
70. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kapitaatiokorvaus on vakio, joka on oikeudenmukainen palveluntuottajien näkökulmasta.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

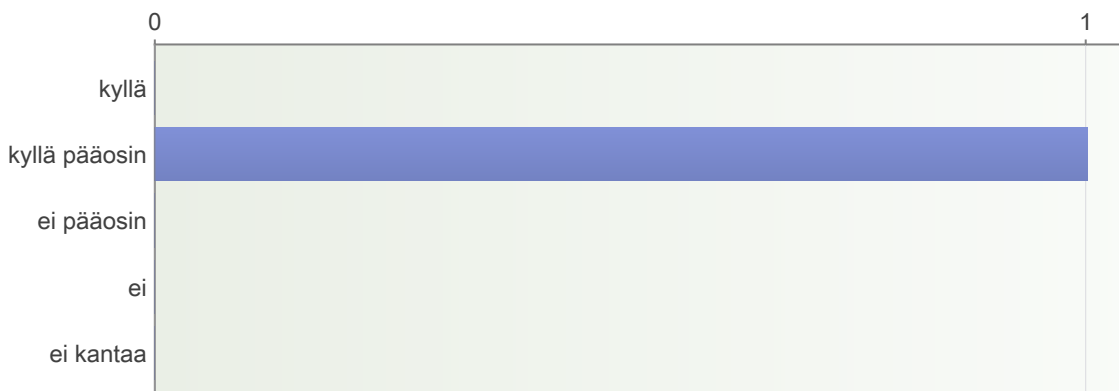
- 6 kk pituinen listautumisaika ei välttämättä houkuttele palveluntuottajia syrjäseuduille, koska riskinä on, etteivät asiakkuudet jatku tuon 6 kk jälkeen, elleivät asiakkaat ole tyytyväisiä saamaansa palveluun. Toisaalta pienten toimijoiden tulee hyödyntää alihankkijoita, jotta pystyvät tarjoamaan palveluita laajasti ja kannattavasti.

Pienten toimijoiden edellytykset on huomioitu erityisesti asiakassetelillä tuotettavissa palveluissa sekä henkilökohtaisen budjetin kautta tuotettavissa palveluissa. Pienet toimijat voivat tuottaa palveluita myös alihankintana suuremmille toimijoille.

Huoli herää kuitenkin siitä, tulevatko suuret toimijat ostamaan pienet toimijat pois markkinoilta.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suun terveydenhuollon osalta vaikutusten arviointia tulisi vielä täsmentää. Samoin neuvolapalveluiden.

Laajassa muutoksessa on hyväksyttävä arvioinnin mahdollisuus ja tarvittaessa suunnan muutos myös toteutuksen edetessä.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Kuntien asema tulee uudistuksen myötä muuttumaan merkittävästi esimerkiksi palvelutuotannon rakenteiden ja tukipalveluiden organisoinnin osalta. Kunnille on tarjottava tukea muutokseen. Maakunnallinen valmistelu tulee tehdä vahvassa yhteistyössä kuntien kanssa. Keskeistä on rakentaa mallit, joilla maakunta ja kunnat tekevät yhteistyötä jatkossa asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi ja eri palveluiden yhteensovittamiseksi.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Nykyinen lakiluonnos on selkeämpi kokonaisuus kuin viime keväänä lausunnolla ollut. Lakiesityksessä ei oteta kantaa, voivatko neuvolapalvelut kuulua suoran valinnan palveluiden piiriin, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto ei kuulu valinnanvapauden piiriin, kuten ei ollut aikaisemmassakaan lakiesityksessä. Ilmeisesti maakunta voi tehdä päätöksen neuvolapalveluiden osalta. Neuvola- ja kouluikäisten hammashuolto ei kuitenkaan kuulu suoran valinnan palveluihin. Tässä vähän ristiriitaa/epäselvyyttä. Korvausjärjestelmä vaikuttaa nyt tuottajia ajatellen oikeudenmukaisemmalta, kun kapitaatiokorvauksen määrä on vakio. Suoriteperusteiset korvaukset taisivat liittyä enemmän suun terveydenhuoltoon. Kannustinkorvaukset voivat motivoida tuottajia laadukkaiden ja kokonaisvaltaisen palveluiden tuottamiseen, mutta on siinä maakunnilla miettimistä, millä perusteilla kannustinkorvauksia annetaan. Asiakkaiden/potilaiden listautuminen vähintään puoleksi vuodeksi samalle tuottajalle on aika lyhyt aika, jos ajatellaan hoidon jatkuvuutta. Palveluntuottajan näkökulmasta aika on myös aika lyhyt eikä välttämättä kannusta yksityisiä palveluntuottajia ainakaan tänne syrjäseuduille. Palveluntuottajalle maksettavat korvaukset maksetaan vasta, kun hoito toteutuu: onko kaikkien palveluntuottajien talous niin vakaalla pohjalla, että se kestää alkuvaiheen? Lakiesitys mahdollistaa suun terveydenhuollon palvelut erillisinä muista valinnanvapauden piiriin kuuluvista palveluista: edistääkö potilaan kokonaisvaltaista hoitoa? Toivottavasti kansalliset tietojärjestelmäpalvelut ovat sillä tasolla, että tarpeellinen tieto sekä potilaan hoitoon että listautumisiin ja korvausten maksuun on mahdollista, kun toiminta alkaa.

Huomioita suun terveydenhuollosta:

Aikuiset, yli 18-vuotiaat

suunhoidon yksikön tulee olla osa Sote-keskusta (6§), perusteluna

- a)Integraatio
- b)Laatu
- c)Valvonta

-Suunhoito tulee integroida muuhun terveydenhuoltoon kaiken ikäisillä, sillä suun sairaudet kytkeytyvät muihin kansansairauksiin (diabetes, sydänsairaudet). Jos suun terveydenhuollon palvelut valitaan irrallaan muusta terveydenhuollosta, menetämme integraation tuoman hyödyn ja kustannustehokkuuden juuri kansanterveystyön näkökulmasta.

-Asiakassuunnitelman laatimisesta tulee säätää tarkemmin (5§). Nyt laissa mainitaan, että asiakkaalla olisi yksi asiakassuunnitelma, joka laaditaan tarvittaessa. Millä kriteereillä asiakassuunnitelma tehdään ja kenelle?

-Lakiluonnoksessa ja perusteluissa ei käy aina ilmi onko kyseessä maakunta järjestäjän vai tuottajan roolissa. Tulee selvästi kirjoittaa, missä roolissa maakunnan liikelaitos toimii, järjestäjänä vai tuottajana. Riittääkö eriytetty kirjanpito? (16§)

-Hyvää on

- a)että asiakas voi asioida myös muissa palveluntuottajan palveluyksiköissä.
- b)Suun terveyden ehkäisevä hoito on määritelty kaikkien ammattiryhmien tehtäväksi (perustelumuuksio 18§).
- c)hyvä asia kolmen kuukauden hoitoon pääsy
- d) Sote-keskuksen ja suun hoidon yksikön valitseminen ja siitä ilmoittaminen on tehty helpoksi, jos portaali toimii (20 §).

- Tulee määritellä tarkemmin, mitkä laboratorio- ja suun röntgentutkimukset (kuvantamispalvelut) kuuluvat suoran valinnan palveluun (18§)? Mihin kuuluvat muut kuvantamispalvelut esimerkiksi kartiokeilakuvaus?
- Millä resursseilla tehdään neuvonta, ohjaus, palvelutarpeen arviointi (7 luku)?
- Valinnanvapauslainsäädäntö edellyttää suunnattomasti resursseja valvontaan. Esimerkiksi substanssiosaajia tarvitaan palveluntuottajien hyväksymismenettelyssä.

Alle 18-vuotiaat

Huonoa:

- Perhekeskeisyys ei toteudu valtion kärkihankkeen edellyttämällä tavalla.
- Liikelaitoksen henkilökunnan osaaminen supistuu, kun vain lapset hoidetaan siellä.

Hyvää:

- Lasten hammashoidon keskittäminen liikelaitokseen mahdollistaa liikkuvat palvelut
- Oikomishoito voidaan tuottaa myös asiakassetelillä.
- kaikille 15-17-vuotiaille tulisi tuottaa suun terveydenhuollon palvelut liikelaitoksessa - ei vain opiskeluterveydenhuollon piiriin kuuluville. Toisin sanoen kaikki alle 18-vuotiaat ovat poissa suoran valinnan palveluista.
- Mikä on henkilökunnan liikkumisvelvoite ja -oikeus?
- Mistä saadaan henkilökuntaa näihin yksiköihin?

Asiakasseteli

- Maakunnassa voi olla useita liikelaitoksia ja asiakas voi valita maakunnan liikelaitoksista tai muiden maakuntien liikelaitoksista – miten toteutetaan?
- Vaarana on, että proteettinen hoito pirstaloituu, koska on mahdollista, että proteesien korjaus ja valmistaminen tapahtuvat eri tuottajilla.
- Lakiluonnoksen mukaan suoran valinnan palveluihin kuuluvat: Muut kuin hammaslääketieteen erikoisaloihin kuuluvat iensairauksien ja hammasinfektioiden hoidot sekä suun ja hampaiston korjaavat ja kirurgiset hoitotoimenpiteet – Miten rajataan, mikä kuuluu erikoisaloihin?
- Potilalla on mahdollisuus saada asiakasseteli liikelaitoksesta erikoisalan palveluihin. Saadaanko pidettyä riittävä määrä erikoisosaajia liikelaitoksessa? Uhkakuvana on, että osaajat siirtyvät yksityiselle sektorille. Suuri huoli on erityisosaajien pysymisestä liikelaitoksessa, jolle kuluu myös koulutusvastuu.
- Hoitoketjujen sujuvuudessa voi olla ongelmia.
- Tärkeää on, että 60 § toteutuu.
- Huolena on erikoishammaslääkäreitten riittävyys ja jakaantuminen epätasaisesti valtakunnassa
- Riskinä on osaoptimointi? Miten palveluohjaus saadaan toteutettua?
- Byrokratian lisääntyminen. Valvonnan onnistuminen?

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Vastaajien määrä: 1

- -